

Poznań, dnia 15.07.2024 r.

WIELKOPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTEKÓW
WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY
ZABYTEKÓW W POZNANIU
61-834 Poznań, ul. Gołębia 2
Po.WN.5142.2724.5.2024
PO.WN.5142.7128.2.2024
za dowodem doręczenia

POZWOLENIE Nr 500/2024/A

**na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz robót budowlanych przy
zabytku wpisanym do rejestru zabytków**

Działając na podstawie art.6 ust.1 pkt 1 lit. c i g, art. 7 pkt 1, art. 36 ust. 1 pkt 1, art. 36 ust. 3, art. 89 pkt 2, art. 91 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 r., poz. 840 ze zm.), § 13 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań architektonicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2018 r., poz. 81), art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024, poz. 572), po rozpatrzeniu wniosku Gminy Ryczywół ul. A. Mickiewicza 10, 64-630 Ryczywół reprezentowanej przez pełnomocnika Panią Ewę Tłuchowską ul. Ostrów Tumski 14, 61-109 Poznań z dnia 13.03.2024 r. (data wpływu 14.03.2024 r.), uzupełnionego dnia 22.05.2024 r. i 03.07.2024 r., o udzielenie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz robót budowlanych oraz przy obiekcie zabytkowym tj. kościele ewangelickim w Ryczywole, gm. Ryczywół pow. obornicki, wpisanym do rejestru zabytków pod nr rej. 537/Wlkp/A, na podstawie decyzji z dnia 28 sierpnia 2007 r. dz. nr ewid. 734.

Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków

1. udziela pozwolenia

Gminie Ryczywół ul. A. Mickiewicza 10, 64-630 Ryczywół reprezentowanej przez pełnomocnika Pana Ewę Tłuchowską ul. Ostrów Tumski 14, 61-109 Poznań
na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz robót budowlanych tj.
- kościół ewangelicki w Ryczywole, gm. Ryczywół pow. obornicki, wpisany do rejestru zabytków pod nr rej. 537/Wlkp/A, na podstawie decyzji z dnia 28 sierpnia 2007 r. dz. nr ewid. 734.

Zakres i sposób prowadzenia wskazanych w pozwoleniu robót budowlanych:

- wykonanie schodów technicznych na emporę muzyczną,
- remont empory muzycznej w zakresie wymiany elementów konstrukcyjnych,
- remont ścian wnętrza pomieszczenia bocznego wieży,
- fumigacja wnętrza kościoła,

według:

1. Projektu architektoniczno-budowlanego: „Remont wieży kościelnej oraz empory kościoła ewangelickiego w Ryczywole, ul. Czarnkowska 24, dz. nr ewid. 734” autorstwa mgr inż. arch. Dominika Włodarek, mgr inż. arch. Renata Kicińska, mgr inż. Marcin Chmielewski, mgr inż. Maciej Nowak, mgr inż. arch. Sylwia Walczak, 21 maj 2024 r.

Z zastrzeżeniem:

- należy przy remoncie ścian wewnętrznych pomieszczenia bocznego wieży stosować zaprawy wapienne bez dodatku cementu,
- należy odrębnie uzgodnić rodzaj perforacji na stopnie projektowanych schodów pomieszczenia bocznego,
- należy uzgodnić ostateczny kolor ścian pomieszczenia bocznego wieży,

Zakres i sposób prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac konserwatorskich i restauratorskich:

- renowacja części ceglanej elewacji wieży kościelnej,

według

1. Programu prac konserwatorskich kościoła ewangelickiego w Ryczywole(1896-1890) autorstwa Ludwik Rumiński, Poznań/ Toruń, luty 2024 r.

2. określa warunki polegające na obowiązku:

- 1) kierowania pracami konserwatorskimi oraz restauratorskimi przez osoby posiadające kwalifikacje, o których mowa w art. 37a i 37b ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 2) kierowania robotami budowlanymi albo wykonywania nadzoru inwestorskiego przez osoby posiadające kwalifikacje, o których mowa w art. 37c ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami,
- 3) przekazania Wielkopolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia robót budowlanych, a w toku robót budowlanych na 14 dni przed dokonaniem zmiany osób, o których mowa w pkt 1 i pkt 2:
 - a) imion, nazwisk i adresów osób, o których mowa w pkt 1 i w pkt 2,
 - b) dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osoby wymagań, o których mowa w art. 37a, 37b i 37c ustawy,
 - c) oświadczenia osób, o których mowa w pkt 1 i w pkt 2 o przyjęciu przez te osoby obowiązku kierowania tymi pracami albo badaniami albo samodzielnego ich wykonywania.

3. ponadto określa warunki polegające na obowiązku:

- niezwłocznego zawiadomienia wojewódzkiego konserwatora zabytków o zagrożeniach lub wystąpieniu nowych faktów lub okoliczności ujawnionych w trakcie prowadzenia robót budowlanych, mogących doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku,
- zapewnienia przez inwestora badań archeologicznych, na które należy uzyskać odrębne pozwolenie konserwatorskie, prowadzonych w granicach inwestycji podczas realizacji prac ziemnych, w następującym zakresie:
 - Wyeksplorowania warstw i obiektów archeologicznych, które w trakcie inwestycji ulegną zniszczeniu
 - Sporządzenie dokumentacji opisowej, rysunkowej i fotograficznej z przeprowadzonych badań
- prowadzenia dokumentacji prac konserwatorskich i restauratorskich i złożenia Wielkopolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków dokumentacji powykonawczej z przeprowadzonych prac.
- dokonania odbioru końcowego wykonanych prac konserwatorskich oraz restauratorskich i robót budowlanych z udziałem przedstawicieli Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.

Pozwolenie ważne jest do: 31 grudnia 2024 r.

Postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Uzasadnienie

W dniu 14.03.2024 r. do tut. urzędu wpłynął wniosek wniosku Gminy Ryczywół ul. A. Mickiewicza 10, 64-630 Ryczywół reprezentowanej przez pełnomocnika Panią Ewę Tłuchowską ul. Ostrów Tumski 14, 61-109 Poznań o udzielenie pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich oraz robót budowlanych oraz przy obiekcie zabytkowym tj. kościele ewangelickim w Ryczywole, gm. Ryczywół pow. obornicki, wpisanym do rejestru zabytków pod nr rej. 537/Wlkp/A, na podstawie decyzji z dnia 28 sierpnia 2007 r. dz. nr ewid. 734. W związku z powyższym roboty budowlane oraz prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wymagają uzyskania pozwolenia konserwatorskiego zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.)

Pismem z dnia 15 kwietnia 2024 r. Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków wezwał wnioskodawcę do uzupełnienia formalności oraz wniósł uwagi do przedłożonego projektu remontu i renowacji budynku kościoła. W dniu 22.05.2024 r. wnioskodawca uzupełnił dokumentację projektową jednak ze względu na konieczność uszczegółowienia zakresu prac ponownie pismem z dnia 27.06.2024 r. Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków przedstawił uwagi do dokumentacji projektowej i programu prac konserwatorskich. Wnioskodawca ponownie przedłożył uzupełnioną dokumentację w dniu 03 lipca 2024 r.

Planowane roboty budowlane zakładają między innymi: remont ścian wnętrza pomieszczenia bocznego wieży, montaż nowej konstrukcji schodów stalowych prowadzących

na emporę muzyczną (stopnie perforowane ażurowe), wymianę zdegradowanych elementów konstrukcyjnych empory muzycznej oraz fumigację wnętrza kościoła. Planowane prace konserwatorskie i restauratorskie zakładają konserwację części ceglanej elewacji wieży kościelnej poprzez (usunięcie zabrudzeń powierzchniowych, wtórnych uzupełnień, konserwację wątku ceglanoego z uzupełnieniem zniszczonych kształtek oraz spoinowania, konserwację cegły glazurowanej oraz renowację partii tynkowanych). Równoległe z wymianą elementów konstrukcyjnych będą prowadzone prace konserwatorskie i restauratorskie przy drewnianej emporze muzycznej zgodnie z wydanym pozwoleniem konserwatorskim nr 749/2021/A z dnia 22.10.2021 r.

Ponadto Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w sentencji pozwolenia zawarł zastrzeżenie o konieczności stosowania tynków wapiennych bez użycia cementu podczas remontu ścian wewnętrznych pomieszczenia bocznego wieży. Ponadto należy odrębnie uzgodnić rodzaj perforacji na stopnie projektowanych schodów pomieszczenia bocznego oraz ostateczny kolor ścian pomieszczenia bocznego wieży. Jednocześnie należy dokumentować cały proces konserwacji ceglanoego elewacji budynku oraz drewnianej empory muzycznej i przedstawić Wielkopolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków dokumentację powykonawczą z przeprowadzonych prac.

Dodatkowo w warunkach niniejszego pozwolenia zawarto zastrzeżenia polegające na konieczności zapewnienia badań archeologicznych przez inwestora w trakcie prowadzenia prac ziemnych prowadzonych w granicach inwestycji, na które należy uzyskać odrębne pozwolenie konserwatorskie. Do wprowadzenia dodatkowych warunków upoważniają wojewódzkiego konserwatora zabytków m.in. § 13 ust. 2 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. określający obowiązek podjęcia innych działań które zapobiegają uszkodzeniu lub zniszczeniu zabytku, a także zapisy art. 4 oraz art. 36. ust. 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, który stanowi, że ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu zapobieżenie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytku. Ponadto stosownie do art. 36. ust. 2a wojewódzki konserwator zabytków może uzależnić podjęcie działań objętych pozwoleniem, od przekazania przez wnioskodawcę w oznaczonym terminie określonych informacji dotyczących działań wymienionych w pozwoleniu, zastrzegając odpowiedni warunek w treści pozwolenia. Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 5 wyżej cyt. ustawy, na prowadzenie badań archeologicznych, należy uzyskać pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków trybie decyzji administracyjnej. Powyższy warunek wynika z faktu, iż budynek kościoła wpisany jest do rejestru zabytków pod nr rej. 537/Wlkp/A, na podstawie decyzji z dnia 28 sierpnia 2007 r. Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zabytek archeologiczny jest to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem, który podlega ochronie konserwatorskiej zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt. 3 lit. a - Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania: zabytki archeologiczne będące, w szczególności: pozostałościami terenowymi pradziejowego i

historycznego osadnictwa. W przypadku planowanej inwestycji istnieje realne zagrożenie podczas prowadzenia wykopów ziemnych ich uszkodzenia lub zniszczenia. Na podstawie art. 31 ust. 1a pkt 2 osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków.

Realizacja przedmiotowej inwestycji według załączonych dokumentacji przewiduje wykonanie prac, które wpłyną na poprawę stanu zachowania i pozwolą przywrócić obiektowi oraz wyposażeniu walorów estetycznych. W związku z powyższym należało orzec jak w sentencji decyzji.

Pouczenie

1. Uzyskanie pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na podjęcie robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru nie zwalnia z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę albo zgłoszenia, w przypadkach określonych przepisami Prawa budowlanego.
2. Zgodnie z art. 47 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wojewódzki konserwator zabytków może wznowić postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia o którym mowa w art. 36 ust. 1, a następnie zmienić je lub cofnąć w drodze decyzji, jeżeli w trakcie wykonywania badań, prac, robót lub innych działań określonych w pozwoleniu wystąpiły nowe fakty i okoliczności, mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku.
3. Kto prowadzi roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego wielkopolskiego konserwatora zabytków podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł. (art. 107 d.2)
4. Kto prowadzi prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków niezgodnie z zakresem lub warunkami określonymi w pozwoleniu wojewódzkiego wielkopolskiego konserwatora zabytków podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 500 000 zł. (art. 107 d.2)
5. Zgodnie z art. 37 a Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonymi przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, w zakresie konserwacji i restauracji dzieł sztuki lub konserwacji zabytków oraz która po rozpoczęciu studiów drugiego stopnia lub po zaliczeniu szóstego semestru jednolitych studiów magisterskich, przez co najmniej 9 miesięcy brała udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniach konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2. W dziedzinach nieobjętych programem studiów wyższych, o których mowa w ust. 1,
6. pracami konserwatorskimi, pracami restauratorskimi lub badaniami konserwatorskimi, prowadzonymi przy zabytkach wpisanych do rejestru kieruje osoba, która posiada: świadectwo ukończenia szkoły średniej zawodowej oraz tytuł zawodowy albo wykształcenie średnie i dyplom potwierdzający posiadanie kwalifikacji zawodowych w zawodach odpowiadających danej dziedzinie lub dyplom mistrza w zawodzie odpowiadającym danej dziedzinie oraz która, przez co najmniej 4 lata brała udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich lub badaniach konserwatorskich, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2. .Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do osób, które samodzielnie wykonują prace konserwatorskie, prace restauratorskie lub badania konserwatorskie, prowadzone przy zabytkach wpisanych do rejestru.
7. Art. 37b Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, pracami konserwatorskimi oraz pracami restauratorskimi, prowadzonymi przy zabytkach będących parkami wpisanymi do rejestru albo innego

rodzaju zorganizowaną zielenią wpisaną do rejestru kieruje osoba, która ukończyła studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, których program obejmuje zajęcia lub grupy zajęć umożliwiające nabycie wiedzy i umiejętności w tym zakresie, oraz która po rozpoczęciu studiów drugiego stopnia lub po zaliczeniu szóstego semestru jednolitych studiów magisterskich, przez co najmniej 9 miesięcy brała udział w pracach konserwatorskich lub pracach restauratorskich prowadzonych przy tego rodzaju zabytkach wpisanych do rejestru, lub była zatrudniona przy tych pracach w muzeum będącym instytucją kultury.

8. Art. 37c. Robotami budowlanymi kieruje albo nadzór inwestorski wykonuje, przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru osoba, która posiada uprawnienia budowlane określone przepisami Prawa budowlanego oraz która przez co najmniej 18 miesięcy brała udział w robotach budowlanych prowadzonych przy zabytkach nieruchomości wpisanych do rejestru lub inwentarza muzeum będącego instytucją kultury.
9. Zgodnie z art. 37 g - Udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich, badaniach konserwatorskich, robotach budowlanych lub badaniach architektonicznych, prowadzonych odpowiednio przy zabytku wpisanym do rejestru, inwentarza muzeum będącego instytucją kultury lub zaliczanym do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2, oraz badaniach archeologicznych, lub zatrudnienie przy tych pracach lub badaniach w muzeum będącym instytucją kultury, potwierdzają świadectwa, w tym dotyczące odbytych praktyk zawodowych, oraz inne dokumenty zaświadczające udział w tych pracach, badaniach lub robotach lub zatrudnienie przy tych pracach wydane przez kierownika jednostki organizacyjnej, na rzecz której te prace, badania lub roboty były wykonywane, albo przez osobę, pod której nadzorem były wykonywane, w tym zakresy obowiązków na stanowiskach pracy w muzeum będącym instytucją kultury, lub zaświadczenia wydane przez wojewódzkich konserwatorów zabytków.
 2. Udział w pracach konserwatorskich, pracach restauratorskich, badaniach konserwatorskich, robotach budowlanych lub badaniach architektonicznych prowadzonych przed dniem 26 sierpnia 2011 r. przy zabytku niewpisanym do rejestru zabytków potwierdzają świadectwa, inne dokumenty lub zaświadczenia, o których mowa w ust. 1.
10. Zgodnie z art. 37 h
 1. Wykształcenie i tytuły zawodowe, o których mowa w art. 37a, art. 37b, art. 37d i art. 37e, mogą być uzyskane poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są one uznawane za równorzędne z wykształceniem i tytułami zawodowymi uzyskanymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie odrębnych przepisów.
 2. Doświadczenie zawodowe, o którym mowa w art. 37a, art. 37b i art. 37d, może być nabyte poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o ile dotyczy prac konserwatorskich, prac restauratorskich, badań konserwatorskich lub badań architektonicznych, prowadzonych przy zabytkach wpisanych do inwentarza muzeum lub zaliczanych do jednej z kategorii, o których mowa w art. 14a ust. 2.

Od decyzji niniejszej służy stronie odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego złożone w terminie 14 dni od daty jej otrzymania, za pośrednictwem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, chyba że przepisy prawa powszechnie obowiązującego stanowią inaczej.

Zgodnie z art. 127a. § 1 kpa „Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strony mogą zrzec się prawa do wniesienia odwołania od niniejszej decyzji. Z dniem doręczenia Wielkopolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna. Zrzeczenie się prawa do wniesienia odwołania skutkuje brakiem możliwości odwołania od decyzji oraz jej zaskarżenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego.” (art. 127a § 2 kpa).

Wielkopolski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
[Signature]
mgr Jolanta Goszczyńska

Wniesiono opłatę skarbową

w kwocie 825 125

Załączniki:

1. Projekt architektoniczno-budowlanego: „Remont wieży kościelnej oraz empory kościoła ewangelickiego w Ryczywole, ul. Czarnkowska 24, dz. nr ewid. 734” autorstwa mgr inż. arch. Dominika Włodarek, mgr inż. arch. Renata Kicińska, mgr inż. Marcin Chmielewski, mgr inż. Maciej Nowak, mgr inż. arch. Sylwia Walczak, 21 maj 2024 r. 1 egz. 2 egz.
2. Program prac konserwatorskich kościoła ewangelickiego w Ryczywole(1896-1890) autorstwa Ludwik Rumiński, Poznań/ Toruń, luty 2024 r. 1 egz. 2 egz.

Otrzymują:

1. Gmina Ryczywół ul. A. Mickiewicza 10, 64-630 Ryczywół - pełnomocnik Pani Ewa Tłuchowska ul. Ostrów Tumski 14, 61-109 Poznań
2. a/ a IB
3. a/a AM.

Sprawę prowadzi: Iwona Bartczak, tel. 61 852 803 wew. 107

